

BOERDERIJENSTICHTING NOORD-HOLLAND

VRIENDEN VAN DE STOLP

Boerderijen Beeldbank: www.boerderijenstichting.nl | Volg Vrienden van de Stolp ook op Facebook

NIEUWSBRIEF NR. 91, DECEMBER 2017

RED DE STOLP

MET PETITIE EN MELDPUNT

OUDE STIJL IN CASTRICUM

BOORMONSTERS EN GROEIRINGEN

BINNENKIJKER BLOKKER

WAAR KOEIEN PRIJZEN WONNEN

'ZONNEHOEK', MIDDENWEG 2, NOORDBEEEMSTER

lebureau
grafische vormgeving

wenst u
heel fijne feestdagen
en een gezond en succesvol 2018!

0229 317 027 www.le-bureau.nl carla@le-bureau.nl

Hout 100% duurzaam

Bomen zuiveren de lucht en produceren zuurstof (O₂). Daarnaast nemen groeiende bomen CO₂ op. Dat betekent dat bossen het broeikaseffect verminderen en daarmee klimaatverandering tegengaan.

Tot in detail verantwoord maatwerk

Visser Hraam Noorder IJ- en Zeeweg 8, 1505 HG Zaandam
075-6177984 | www.timmerfabriekvisser.nl

**Bouwbedrijf
AWL DRIESEN**

Postbus 20, 1720 AA Broek op Langedijk • T 06 204 95 489
E driesen@quicknet.nl • www.bouwbedrijf-awl-driesen.nl

Standaard is geen stolp hetzelfde bij ons!

Groeten uit Groet!

MAARTEN KONING
Bouwkundig Ontwerp- & Tekembureau bv

Schrepel 12 | De Goorn | 0229 - 540996 | maarten-koning.nl

AANNEMERSBEDRIJF WEST-FRIESLAND

AWF

Dr. Nuyensstraat 20 • 1617 KC Westwoud • info@awfbouw.nl • www.awfbouw.nl

6

INHOUD

4	RED DE STOLP	13	NIET ZONDER HOOP
5	GIERLUST IN GRAFT	14	BINNENKIJKER
6	HOUTBOUW CASTRICUM EN FRIESLAND	16	OPROEP; WORMER; WEBSITE
9	STOLPEN IN DE KUNST	17	KIEK 41 EN 42; WIERINGEN
11	EINDEJAARSSTOLPPUZZEL	19	STOLPEN IN HET NIEUWS

4

5

13

14

RED DE STOLP

De activiteiten rond de stolpboerderij beleven al enige tijd een stormachtige periode. De aandacht voor onze piramide van de polder is onverminderd groot. Zo is kortelings de campagne Red de stolp! van start gegaan. Een initiatief van de Bond Heemschut die zich samen met de Boerderijstichting en het Westfries Genootschap zorgen maakt over de teloorgang en het dreigend verlies van stolpen.

Campagne

De campagne, waarover in deze Nieuwsbrief meer, richt zich, ondersteund door flinke aandacht in de media, op een breed publiek en de provinciale en gemeentelijke politiek. Op de website reddestolp.nl is de petitie met de doelstellingen van de actie te ondertekenen en ook kunnen er in het Meldpunt met verval bedreigde boerderijen worden aangemeld. Zoveel mogelijk bekendheid met bescherming en herbestemming als garantie voor gebruik en behoud zijn de pijlers van het voortbestaan van de stolp als icoon van Noord-Holland.

Onderzoek

De stolp in zijn piramidale, vierkante vorm kent een geschiedenis van meer dan 350 jaar en was tot halverwege de vorige eeuw een zeer functioneel agrarisch bedrijfsgebouw. De historie ontrolt zich met archeologisch en dendrochronologisch onderzoek. Niet alleen biedt dat zicht op een in de tijd ontwikkeld beeld van bouwvorm en bewoning, steeds meer blijkt ook de ouderdom verder in het verleden te liggen. In dit nummer enkele voorbeelden.

Inwatering door missende dakpannen en slechte goten zijn vaak de oorzaak van scheuren en verval.

RED DE STOLP

TEKEN DE PETITIE EN DOE EEN MELDING!

De campagne Red de stolp is opgezet vanwege de groeiende vrees voor het voortbestaan van de Noord-Hollandse stolp. De landelijke erfgoedorganisatie Bond Heemschut is geschrokken van de voortdurende bedreigingen. En heeft in de Boerderijenstichting en het Westfries Genootschap medestanders gevonden voor een gezamenlijke campagne die de teloorgang bij het brede publiek en de politiek onder de aandacht brengt.

Niet meer dan 10 à 15% van de 5.500 stolpen is beschermd, de overgrote rest is vogelvrij en kan in de huidige regelgeving aan een sloopvergunning niet ontkomen. Per jaar verdwijnen er ruim 25 door brand en sloop. Noodzakelijk vinden de drie organisaties daarom dat bescherming door behoud en ontwikkeling, zoals door herbesteding, in provinciaal en gemeentelijk beleid wordt opgenomen. Een cultuuromslag is nodig om de stolpboerderij, het icoon van Noord-Holland, voor de toekomst veilig te stellen.

Start van de campagne

In het statige stadhuis van Alkmaar ging de campagne op 29 november van start. Karel Loeff, Evert Vermeer en Jan Smit van de drie samenwerkende organisaties verklaarden de noodzaak en het belang van de actie. De gemeente Alkmaar loopt in de provincie voorop met aandacht voor erfgoedbeleid en wethouder Anjo van der Ven gaf een toelichting op welke wijze de gemeente streeft naar het behoud van het cultuurgood in stad en ommeland. Reden voor de Bond Heemschut om de gemeente een 'warme douche' -in de vorm van een kleinplastic uit te delen.

Hoe dan 'redden'?

De campagne bestaat uit diverse onderdelen die tot in het voorjaar 2018 in uitvoering worden gebracht. Alle gemeenteraadsleden in Noord-Holland zijn inmiddels met een brief opgeroepen mee te werken aan stolpvriendelijk beleid dat vooral sloop moet verhinderen en herbesteding meer kans te geven; een brief die in 2018 wordt herhaald waarbij ook de provinciale statenleden worden benaderd. Belangrijk zijn daarnaast de acties ter informatie en bewustwording van een breed publiek. Naast veel aandacht in de media is er de nieuwe website www.reddestolp.nl. Deze bevat de mogelijkheid de petitie te ondertekenen en een meldpunt waarmee bedreigde stolpen zijn op te geven. Overleg met betrokkenen en eventueel bezwaar met zienswijze is vervolgens de actie om met restauratie en eventuele herbesteding verval tegen te gaan of sloop te voorkomen. De Boerderijenstichting is uitermate content met het initiatief van Heemschut en roept onze leden/donateurs op de petitie te ondertekenen en mee te werken aan het signaleren van stolpen in de gevarezone. Zie ook onze website met actuele informatie www.boerderijenstichting.nl.

Is deze stolp nog te redden?

Wethouder Anjo van der Ven met de 'warme douche'.

Het complex Gierlust rijst op uit de polder.

GIERLUST IN GRAFT

In de Graftermeer tussen Graft en West-Graftdijk staat op Dwarsweg 3 een enorme boerderij met de naam Gierlust. Het voortbestaan van deze grote stolp is afhankelijk van lopende procedures over een plan tot sloop met nieuwbouw van een woning. Daarmee zou een beeldbepalende boerderij met een opmerkelijke geschiedenis verloren kunnen gaan.

Gierlust is gebouwd in 1861. Dat is 16 jaar na de droogmaking van de polder. De boerderij staat op een terp, vlak naast de ringdijk. De Hofstede was voor die tijd een enorm landbouwbedrijf met koestal, schapenschuur, kapberg, wagenhuis, smederij en pompgebouw. Met honderd koeien, vierhonderd schapen en akkerbouw met haver en gerst. In 1870 werden in de nabije omgeving nog drie stolpboerderijen gebouwd die er nog steeds staan. Deze kregen de Latijnse namen Primo, Secundo en Tertio, -eerste, tweede en derde-, alle drie sinds 2004 gemeentelijk monument.

Bijzondere vinding

De eerste eigenaar van de boerderij was W.F. Heshuijsen, de ondernemer en financier van het droogmaken van de Graftermeer. Het was in deze periode dat in de steden het besef groeide dat je uit hygiënisch oogpunt menselijke uitwerpselen niet meer kon lozen op het oppervlaktewater. Dat bracht Heshuijsen op het idee die 'producten' te gebruiken voor het bemesten van zijn landerijen. Hij liet bij de boerderij twee gierkelders bouwen die vervolgens werden gevuld. De aanvoer kwam met 'beerschuiten' vanuit Alkmaar, Den Helder en Enkhuizen. In de boerderij stond een pomp die 'de beer' uit de kelders via een ingegraven leidingsstelsel over de landerijen van de Graftermeerpolder zou verspreiden. Als leiding werden uitgeholde boomstammetjes gebruikt die met een kort, gietijzeren manchet werden verbonden. Op regelmatige afstanden staken verticale dwarspijpjes boven het maaiveld uit. Op de openingen van de dwarspijpjes zat een kogel die met

Kaart uit 1925 van de Graftermeer.

een veer aan het pijpje was verbonden. De bedoeling was duidelijk: met kracht zou de 'beer' door de leidingen worden geperst en over het land worden verspreid.

Gierlust

De naam Gierlust was geboren! Maar de gier bleef en de lust verging want jammer genoeg bleek het geen succes. De houten buizen waren te zwak en door de persdruk werden op verschillende plaatsen de leidingen uit de grond gespoten. Nog steeds worden ze geregeld in het land teruggevonden. Rond 1900 werd de polder verkaveld en kwam in handen van 14 plaatselijke eigena-

ren. Intussen was, in 1875, de boerderij al verkocht aan Pieter Konijn uit de Huiswaard (bij Alkmaar), samen met 25 bunders grond. Het enorme gebouw is in die periode verkleind waarbij het vrijstaande woonhuis met kap en al onder het nieuwe dak kwam te liggen. Maar ook hierna is het pand met zijn nog steeds grote afmetingen een wat geheimzinnig en markant punt in de polder gebleven. Dit artikel is gebaseerd op het verhaal in *Archeologie en Monumentenblad* (december 2016) van de gemeente Alkmaar, auteur Bram Berkenpas, gemeentelijk monumentenadviseur.

Oostzijde met woongedeelte.

Het stolpinterieur met drie vierkanten en achteraan het eiken exemplaar tijdens de verbouwing.

OUDE STIJL IN CASTRICUM

De belangstelling voor onderzoek naar de ouderdom van gebruikte, houten bouwonderdelen neemt gestaag toe. De resultaten zijn namelijk bij uitstek geschikt om nagenoeg exact de ouderdom van het hout te bepalen en is daarmee een uitstekend kompas voor het bepalen van de stichtingsdatum van gebouwd cultureel erfgoed.

Vermeldingen op gevelstenen of in familiearchieven geven niet noodzakelijkerwijs de oorspronkelijke bouwdatum weer. Deze kunnen bijvoorbeeld juist betrekking hebben op een latere verbouwing of grote uitbreiding. Een dergelijk vraagstuk speelde in Castricum en de plaatselijke historische vereniging gebruikte dendrochronologisch onderzoek om inzicht te krijgen in het vraagstuk rond de ouderdom van een stolpboerderij aan de Breedeweg.

Glorieuze ontdekking

De stolpboerderij in kwestie kent een lange geschiedenis. De boerderij van Glorie, zoals het agrarisch erfgoed aldaar bekend staat, dateert volgens de papieren van voor 1800. Het boerenbedrijf stopte de activiteiten en de stolp raakte enige tijd in leegstand. Verval dreigde. Tot het object recent door een andere partij is verkocht. De nieuwe eigenaren wilden aan het pand een dubbele woonbestemming geven. Een schetsplan van architectenbureau Sander Douma kon de gemeente voldoende overtuigen dit herbestedingsproject goed te keuren. Twee aan elkaar verzwergerde families namen vervolgens bouwbedrijf 't Ambacht in de arm de verbouwing te realiseren. Al snel vielen bij het demonteren oude bouwsporen op. Zoals de plaatsen van een schoorsteendoorvoer in een van de dakvlakken, een oude schouw en voormalige deuropeningen. Alle redenen voor de nieuwe eigenaren eens bij de historische vereniging navraag te doen. In samenspraak met Maarten Koning van het bouwbedrijf is toen besloten een oriënterend dendrochronologisch onderzoek uit te laten voeren aan het oudste van de drie aanwezige vierkanten. Hieruit volgde een totaal onverwacht resultaat. De oude eikenhouten stijl bleek na deskundig onderzoek gekapt omstreeks 1573. Ten opzichte van de datum rond 1800 bleek het bouw materiaal ruim 200 jaar ouder en daarmee tevens de bouwdatum. Want het is algemeen bekend dat houtkap en gebruik vanwege de bewerkbaarheid en duurte van het materiaal vrijwel direct na kap en transport in de

bouw werd gebruikt. De stolp is in een klap van eind 16^e eeuwse herkomst en voegt zich naadloos bij stolpen uit dezelfde bouw tijd zoals bijvoorbeeld in Hoogkarspel.

Twee vierkanten groter

Deze datering is een dusdanig opmerkelijk gegeven, dat bij alle betrokken partijen lichte opwinding ontstond en nieuwsgierig maakte naar de ouderdom van andere stolpboerderijen op deze plek, die in de kuststreek immers ligt op de oude oevers van het Oer-IJ. Oud gaat hier dus hand in hand met oeroud en laat de bewoningsgeschiedenis hiermee een duidelijke relatie zien met het ontstaan van het gebied. Idem dito met een sterretje in Westfriesland, waar de oudste stolpen worden gevonden op de oude kreekruggen. Hoe zou dat elders in Noord-Holland zijn? Dit roept om een gecoördineerd, provinciebreed onderzoek. En hoe zit dat in Castricum vroeg men zich ter plaatse af. Zeer aanmerkelijk is nu wel geworden dat de twee grenen vierkanten later zijn bijgebouwd en daarmee de stolp dus aanzienlijk groter maakten. De oorspronkelijke stolp bestond in elk geval uit een enkel, eiken vierkant. De eerder genoemde bouwsporen wijzen in die richting. Ook het (latere) gebruik van grenen, zoals grootschalig onderzoek aan boerderijen in Friesland aan het licht bracht. Goede raad in de zin van aanvullend dendrochronologisch onderzoek was logischerwijs voorhanden maar zou een kleine investering vergen. Geld voor het antwoord op deze vraag van algemeen belang was er echter niet. De stichting werkgroep Oud-Castricum (SWOC) nam echter in deze kwestie het voortouw en kreeg van de gemeente budget om deze en nog twee nabije boerderijen nader op de ouderdom van de houten constructie te onderzoeken. De stalen zijn ondertussen genomen en het onderzoek loopt. Velen met ons wachten in spanning op de resultaten. We houden u op de hoogte.

Met dank aan de Stichting werkgroep Oud-Castricum. ■

FRIESLAND KOPLOPER IN HISTORISCH BOUWHOUTONDERZOEK

De Boerderijstichting Fryslân kondigde in oktober j.l. in Easterein de resultaten aan van een provinciebreed onderzoek naar de leeftijd van bouwhout in boerderijen op de klei van de zogenoemde Greidhoek. Alle 130 bij het onderzoek betrokken boerderijen zijn of waren onderdeel van een veeteeltbedrijf.

Land van dekbalkgebinten

Onze Friese zusterstichting toonde zich trots op het resultaat. Het door Paul Borghaerts verrichte onderzoek is in Nederland de eerste in zijn soort. Niet eerder kwam men zoveel te weten over de bouwgeschiedenis van Friese boerderijen. Geen klein karwei, want met alle plannen en eerste voorbereidingen nam het onderzoek een kleine vijf jaar in beslag. Paul Borghaerts legt eerst uit waarom is gekozen voor de boerderijen van de Greidhoek. Welnu deze (kop-hals-romp) boerderijen zijn min of meer van hetzelfde type en zijn zonder uitzondering gebouwd met een dekbalkgebint (zoals in Noord-Holland). Er is een onderscheid tussen boerderijen van het type 'lage rug' en 'hoge rug' vanwege de verschillende nokhoogten. Lage rug is tussen 10 tot 11 meter hoog en hoge rug tussen 12 en 14 meter. Net als bij stolpboerderijen is verlengen van de Friese boerderij met een of meer 'gollen' (in NH identiek aan een vierkant) de gangbare constructiemethode voor het vergroten van het melkveebedrijf. Meer grasopbrengst van het beschikbare land door verbeterde drainage of uitbreiding met percelen land bepaalt het volume van een gol (lxbxh). Dit principe kan herhaald worden, maar kan naast een

Friese boerderij in de Greidhoek van het model 'lage rug'.

enkele 'gol' ook met twee 'gollen' tegelijkertijd worden uitgevoerd (zie artikel over Castricum). In het algemeen kan uit het Friese onderzoek gesteld worden dat eikenhout uit Duitsland het meest oude bouw materiaal is, gevolgd door het toepassen van eikenhout

uit Noorwegen. Jonger bouwhout is grenen uit Noorwegen. Na 1850 komt er steeds minder grenen hout in de handel en wordt overgeschakeld op het gebruik van vuren. Rond 1890 komt er ook Amerikaans grenen op de markt. Tevens is naar voren gekomen dat bouwhout uit het enorme achterland bij Narva in Estland lastig is te dateren, omdat daarvan domweg nog onvoldoende databestanden beschikbaar zijn om de boringen aan te toetsen. Met de schat aan verzamelde gegevens is het mogelijk gebleken nieuwe inzichten te krijgen in honderden jaren boerderijbouw op het Friese platteland.

Van spinthout en wankanten

Een van de belangrijkste bouwmaterialen die in historische boerderijen wordt verwerkt is hout. Al eeuwenlang wordt dit natuurproduct gebruikt voor het maken van balklagen, vloeren, kappen en wanden. De stijlen of staanders en de dekbalken, de zwingen, de ringbalken en de sparren horen alle daarbij. Onderzoek naar de ouderdom van bouwhout is schoorvoetend op gang gekomen sinds 1984. Via dendrochronologisch onderzoek, een zeer betrouwbare natuurwetenschappelijke methode, is zowel

Dekbalkgebint met eiken onderdelen.

SANDER DOUMA ARCHITECTEN BNA
www.sanderdouma.nl 072-503 98 47

RIETDEKKERS BV
Zwaagdijk-Oost 286, t. 0229 262140, m. 06 20548854
info@rietdekkersbedrijfsijm.nl, www.rietdekkersbedrijfsijm.nl

KWANTES
makelaardij

Middenweg 9 | 1619 BL Andijk | Tel. 0228 - 59 22 44
info@kwantesmakelaardij.nl | www.kwantesmakelaardij.nl

Kwantes Makelaardij wenst u fijne feestdagen en een gezond 2018!

NVM funda funda in business NWWI BOUW STATE R

de sleutel tot uw bezit

PRONK STAAT VOOR VAKMANSCHAP

PRONK BOUW
nieuwbouw
verbouw
onderhoud
restauratie

Vakgroep Restauratie

Machinestraat 2, Postbus 20, 1749 ZG Warmenhuizen
Telefoon (0226) 39 13 74, fax (0226) 39 20 32
E-mail: info@pronkbouw.nl, website: www.pronkbouw.nl

De Schoorsteenveger uit West-Friesland
Wij vegen stolpen en rieten daken vanaf het dak.
Tevens controle vonkenvanger.

HOEKSTRA BV
SCHOORSTEENVEGERBEDRIJF

www.hoekstraschoorsteen.nl
info@hoekstraschoorsteen.nl
Tel: 06 43 1971 00

Aannemersbedrijf M. Duinmaijer B.V.

Nieuwbouw
Utiliteitsbouw
Verbouw
Onderhoud
Restauratie
Kozijnen en lijstwerk

M.C. van Voordenstraat 2
1483 GB De Rijp
tel.: 0299 673487
duinmaijer@duinmaijer.nl
www.duinmaijer.nl

BOUW GARANT

de groeiperiode als de kapdatum nagenoeg exact vast te stellen, alsmede de streek van herkomst van het gebruikte hout. Belangrijk hierbij is de gaafheid van het houtmonster dat is genomen en de aanwezigheid van kernhout en spint en idealiter een wankant. Het zetten van een boommonster is specialistisch vakwerk volgens Borghaerts. Cruciaal is het bepalen van het hart van stijl of balk, die noodzakelijkerwijs niet exact in het midden hoeft te zitten. De plek van het hart is meestal te herleiden aan een aanwezige droogtescheur in het hout, de zogenaamde hartscheur. Als een plak gezaagd kan worden, zoals bij sloop of gedeeltelijke vervanging is dat voor het onderzoek vele malen makkelijker.

Boormonsters en groeiringen

Tijdens zijn bevlogen en deskundig betoog te Easterein laat hij veel voorbeelden van boormonsters zien en de manier waarop de jaarringen worden gevolgd. Ook toont hij hoe ten slotte de monsters worden vergeleken in de vele databanken met de groeiringen van boomsoorten, de zogenaamde jaarringkalenders, in een bepaald land of bepaalde regio. Borghaerts ontdekt het oudste hout in een boerenwoning met een datering die terug gaat tot 1434. Duits eiken. Een boerderij in Itens heeft vuren stijlen met een Zweedse herkomst (Dalarna) en stammen uit 1861. Details in overvloed. Uit de veelheid van gegevens komen echter ook nieuwe inzichten voort. Zo is het nagenoeg ontbreken van bouwhout gedurende een langere periode in de 18^e eeuw rechtstreeks te verklaren uit de gelijktijdige slechte economische toestand van de landbouw. Naast de manier waarop stijlen en liggers zijn bewerkt die veel zeggen over herkomst, gebruik en ouderdom van de betreffende boerderij zijn ook de vele merktekens, vlotmerken en handelsroutes belangrijke bijvangst aan

Paul Borghaerts boort naar het verleden.

gegevens. De nauwgezette wijze van materiaal verzamelen, documenteren en vastleggen is indrukwekkend en dwingt respect af. Volgens onze Friese evenknie opent dit soort onderzoek een deur naar boerderij-onderzoek nieuwe stijl. Het is zonder twijfel een inspirerend en wesprenkend voorbeeld voor toepassing in Noord-Holland. WM

Met dank aan Boerderijenstichting Fryslân. Zie ook 'De houten historie van de stolp' in onze Nieuwsbrief nr. 79, december 2014.

STOLPEN IN DE KUNST

Rastekenaar en liefhebber van Noord-Hollandse en Franse landschappen: Wil de Bie. In het Jaar van de Boerderij maakte hij op ons verzoek een serie van negen tekeningen die als kaartenset werd uitgegeven met onder andere deze stolp in Twisk.

Wil de Bie toonde die stolpenreis-tekeningen in dat jaar in het Provinciehuis in Haarlem en daarna bij het Hoogheemraadschap in Edam. De tekeningen zijn vervolgens opgenomen in de collectie van het Noordhollands Archief. De stoere vorm van de Noord-Hollandse piramide liet hem niet los en ook na die tentoonstellingen tekende hij ze als beeldbepalend object in hun specifieke omgeving. Wil de Bie (Velsen, 1934) gaf jarenlang tekenlessen aan verschillende scholengemeenschappen. Hij woonde lange tijd in Schoorl en afwisselend ook in Zuid Frankrijk. Zijn werk was te zien op een reeks van tentoonstellingen. Als Violon d'Ingres houdt hij zich ook bezig met keramiek en beelden als kunstvorm.

Stolpen in lijn

Wil de Bie weet de stolp trefzeker uit te beelden temidden van oerhollandse begroeiing of ligging aan een dijk of op een terp. De pentekeningen van de stolpenserie voerde hem naar verschillende streken van Noord-

Holland waar hij ter plekke zijn schetsboek voltekende. Zo toog hij naar de droogmakerijen Schermer en Beemster, het oude land van Westfriesland en naar Schagen voor een stolp 'in de stad'. Bovendien trok hij naar Blaricum voor het vastleggen van een hallenhuisboerderij. Ook de teloorgang van de stolp ontsnapte niet aan zijn tekenvaardigheden: een van de tekeningen toont het

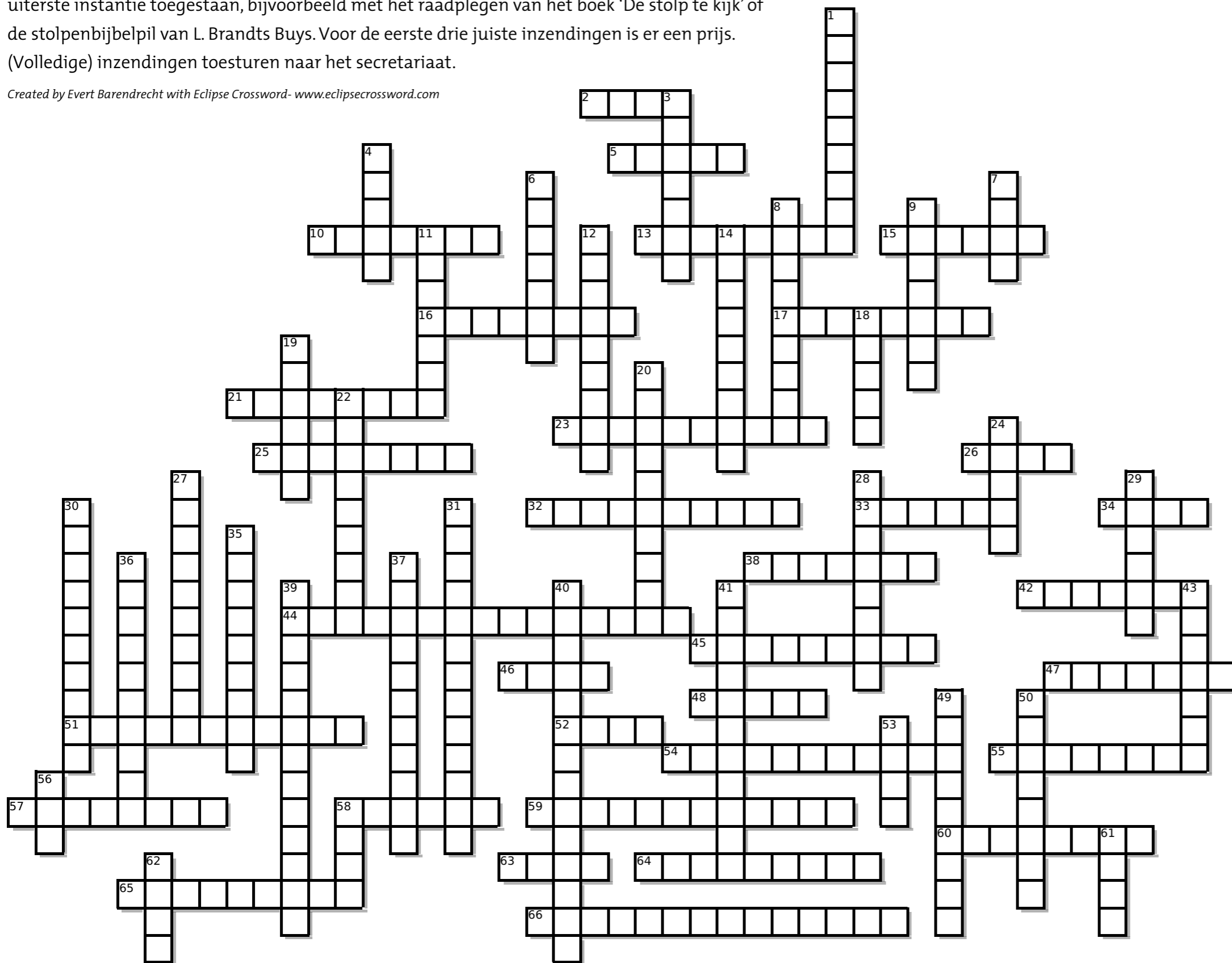
gehavende restant van een boerderijbrand in Koedijk. Twisk kon hij vanzelfsprekend niet overslaan. In dat dorp tekende hij de kenmerkend gelegen stolp Dorpsweg K80, op zich al mooi genoeg maar met als bonus een pracht van een bijbehorende stolpschuur. De kaartenset is uitverkocht, de tekeningen zijn te zien op onze website.

EINDEJAARSSTOLPPUZZEL

Een puzzel voor de lange winteravond. Om de kennis van de stolpboerderij te testen. Leuk en leerzaam. Maar niet echt makkelijk zo waarschuwen we alvast en, simultaan aan de olympische gedachte: meespelen is belangrijker dan het winnend resultaat. De actie 'zoeken we op' is in uiterste instantie toegestaan, bijvoorbeeld met het raadplegen van het boek 'De stolp te kijk' of de stolpenbijbelpil van L. Brandts Buys. Voor de eerste drie juiste inzendingen is er een prijs. (Volledige) inzendingen toesturen naar het secretariaat.

Created by Evert Barendrecht with Eclipse Crossword- www.eclipsecrossword.com

Horizontaal

- 2 mestgoot
- 5 grote stapel hooi buiten op het erf
- 10 betegelde schouw die aan het plafond aansluit
- 13 benaming voor een deur in de zijgevel van Wieringer boerderij
- 15 houten afsluitingsklem boven in binnenzijde darsdeuren
- 16 opbouw op het dak
- 17 plank die de open pannenrij aan de voor- of achtergevel afdekt
- 21 buitenwand van de dars
- 23 polder waar het hooi op platte boten over water werd aangevoerd
- 25 horizontale balk tegen het vierkant op ca. 2/3 van de hoogte
- 26 voergang bij Zuid-Hollandse stal
- 32 schijn deur ter symmetrie van de voordeur
- 33 kamer boven een kelder
- 34 ruimte waar het graan gedorst wordt
- 38 uitholling of ander sierlijk figuur, geschaafd aan plank of balk
- 42 hooiberging met vaste kap en houten wanden
- 44 gebint waarbij tussen de stijlen een koppelbalk is aangebracht
- 45 getrapte uitsparing van dakpannen in een rieten dak
- 46 houten buitenwand met horizontale beplanking
- 47 kokervormige opening bovenin het rieten dak
- 48 schoorbalk ter verstijving in de vierkantsconstructie
- 51 langwerpige stuk hout ter ondersteuning van een balkeinde
- 52 hooiberging binnen het vierkant
- 54 soort baksteen
- 55 zware houten afdekplaat van voeting
- 57 boven de nok oprijzende versierde plank
- 58 funderingskolommetje in baksteen
- 59 door dijken omringd waterrijk gebied
- 60 bovenbalk van een gebitstelsel
- 63 vloeibare mest
- 64 houten topgeveldriehoek
- 65 dichte schuur met vierkantsconstructie in het midden
- 66 hooiberg met vier stijlen op de hoeken en beweegbare kap

Verticaal

- 1 raam met hoedenverdeling en zes ruiten
- 3 gebakken vloertegel
- 4 smalle luchtruimte tussen twee evenwijdige muren
- 6 grote stapel hooi binnen de boerderij
- 7 schuur
- 8 grasland op een ondergrond van veen
- 9 rondhouten daksparren
- 11 horizontale balk ter ondersteuning van de daksparren
- 12 de koestal die in de zomermaanden wordt opgesierd
- 14 niet ondersteunende, maar opgehangen plafondbalk
- 18 ruimte waar het graan gedorst wordt op Wieringen
- 19 raam met onderverdeling in drie ruiten
- 20 groet deuren die een wagen toegang biedt
- 22 wagenberging
- 24 deel van de boerderij waar koeien gestald zijn
- 27 raam boven een deur
- 28 geheel of gedeeltelijk optimiserde hooiberg met vaste kap
- 29 horizontaal benedendeel vaneen deur- of vensterkozijn
- 30 zwarte gootlijst, met klassieke profilering
- 31 gebint waarbij de bovenbalken oude koppen van de stijlen liggen
- 35 horizontaal verbindings element tussen twee daksporen
- 36 getrapte uitsparing van dakpannen in een rieten dak
- 37 openstaande kant boven de zoldervloer
- 39 muur ter dikte van een steen
- 40 boerderij bewoond door stedelingen in de 17e en 18e eeuw
- 41 blauwe plavuizen
- 43 met messing en groef in elkaar grijpende houten delen in de gevel
- 49 plank boven op de laatste rij pannen en de windveer
- 50 deel van de bovenbalk dat buiten de stijlen uitsteekt
- 53 ruimte waar het graan gedorst wordt
- 56 hooiberging binnen het vierkant
- 58 dragend element voor de gebintstijlen
- 61 bijkeuken in Waterlandse boerderij
- 62 mest-, tevens voergang in de koestal

Speciaal voor de brandverzekering van rietgedekte panden. Goede voorwaarden met lage premies.

Voorbeeld: brand-/stormverzekering woonboerderij steen/riet vanaf 1,60‰ en woning steen/schroefriet vanaf 0,80‰.

Hoornseweg 2, 1687 ND WOGNUM, telefoon 0229 57 22 57
www.ovmdeveenhoop.nl, info@ovmdeveenhoop.nl

- hoveniersbedrijf
- tuinontwerp en adviescentrum
- sport en recreatie
- tuinwinkel

Voor een passende omgeving bij uw woning

Het Woud 10 - 1688 JE Nibbixwoud - telefoon 0229 - 57 16 29
E-mail hoveniers@floridus.nl
www.floridus.nl

Fresialaan 1, 1614 SH Lutjebroek
T 0228 755 639
W www.rgb-a.nl, E info@rgb-a.nl

Voor alle rieten daken
www.kooijmanrietdekkers.nl

Kooijman Rietdekkers

Rietdekbedrijf J.P. Kooijman B.V.
Ruigeweg 119A, Schagerbrug
T 0224 57 13 28 of 06 53 89 18 49

- dakvernieuwing
- renovatie dakconstructies
- aanbrengen isolatie/- platen
- reparatie en onderhoud
- dakramen en dakkapellen
- ontmossen

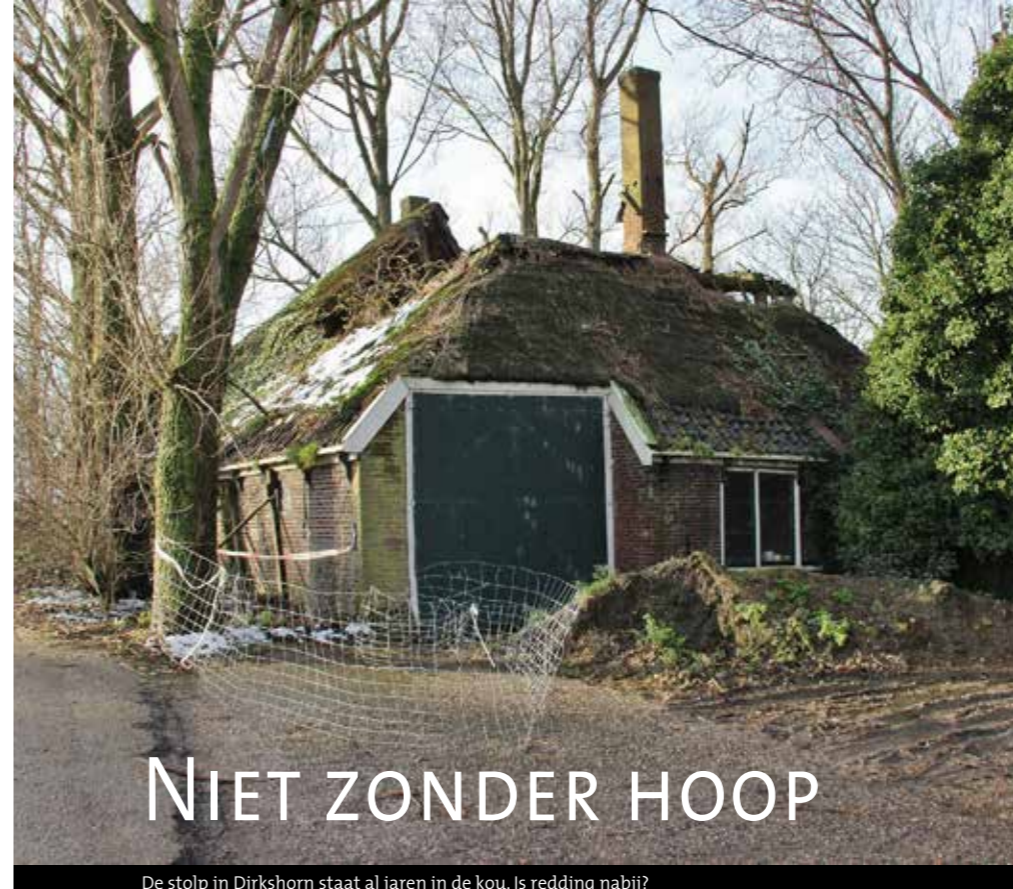
GRATIS INSPECTIE
OP HOUT-AANTASTING

Van Lierop
Conserveert & Herstelt Hout | Verdrift Vocht

Specialist op het gebied van o.a.

- Houtworm- en boktorbestrijding
- Herstel van rotte balkgedeelten
- Vochtbestrijding en kelderafdichting

072 574 18 56 - www.vanlierop.nl

NIET ZONDER HOOP

De stolp in Dirkshorn staat al jaren in de kou. Is redding nabij?

14. DIRKSHORN

Aan de westelijke rand van polder De Schagerwaard heerst een landelijke sfeer. Een flottelje wilde eenden drijft doorgemoedereerd in het kalme water van de ringsloot. De brug die de Voorpolderweg verbindt met de Middenweg scheidt de gevederde geesten. Links de eenden en een enkele meerkoet, aan de rechterkant drijven twee helderwitte knobbelzwanen als slagschepen midden op het water. Hun spiegelbeelden maken er een viertal van. Verder stilte. Vrij uitzicht over de velden. In dit Noord-Hollandse landschap hoort een stolpboerderij te staan, en die staat er ook. Precies op de goeie plek. Hier bij Dirkshorn met de N245 aan de darsdeuren. Alleen kan de stolp in kwestie een reddingsoperatie gebruiken. Wie helpt. Wie redt deze stolp?

Dak naar de knoppen

De voorgevel achter de lage polderkade ziet er nog voornaam uit. In het rietgedekte dak een dakspiegel in de vorm van een trapgevel en een sobere, maar stevige, vierkante schoorsteen. De indeling met vijf ramen en een voordeur is zorgvuldig en evenwichtig. De stolpboerderij heeft op de hoek van de zijgevel op het zuiden een kleine uitbouw. Een soort voorhuis(je), maar dan aan de zijkant. Het lijkt op zo'n een frivole aanpassing aan de plek die het Westfries model soms zo frappant kan typeren. Details gaan schuil achter een weelderig groen gordijn van klimop. Een reusachtige wingerd als beschermingsmateriaal is hier een hoop-

gevende gedachte, want een blik op het puntdak zegt genoeg. Dat is namelijk naar de knoppen. Ingestort tot minstens het niveau van de ringbalken. Vragen naar een oorzaak heeft geen zin. Hier moet met spoed iets aan gedaan worden, want dit is wel zorgelijk, maar niet hopeloos. Een stolp is sterk. Tenminste als men er nog enigszins een flauwe gedachte op na houdt de stolpboerderij te willen gebruiken. En wat staat er in de krant, en moet het dus wel waar wezen, de stolpboerderij is nog in het vizier om als object voor een zorginstelling benut te gaan worden. Okay, dat klinkt nog wat vagelijk. Want waar hoop is, is mogelijke redding nabij. Geld wordt als zovaak als struikelblok aangevoerd. Maar wat zou er gebeuren als dat struikelblok nu eens een zorgenkindje zou worden?

Kan zorg voor redding zorgen?

Het fenomeen zorgboerderij is voor veel stolpboerderijen inmiddels een succesvolle herbestemming gebleken. Een nieuwe economische drager waarbij de ruimte in en om de stolpboerderij zeer goed combineert met specifieke zorg. Dat gaat van dagbesteding zoals Buitengewoon bij Lutjewinkel en wonen in een stadsboerderij in Enkhuizen tot gespecialiseerde zorg in stolp De Hulst in de Schermer. Er kunnen veel verschillende soorten zorg worden ondernomen met en gehuisvest in een stolp. Comfort en ruimte binnen en een veilige omgeving buiten. Ideaal. De jonge zorgonderneming in dit

Onder de titel 'Niet zonder hoop' brengen wij bedreigde stolpen onder de aandacht. Omdat blijkt dat steeds meer stolpen in leegstand vervallen en schijnbaar doelloos afglijden naar een roemloos einde. Eerst raakt de stolp in onbruik, met leegstand en het ontbreken van (zichtbaar) onderhoud tot gevolg. Dit begin van verwaarlozing leidt in de meeste gevallen tot verval. Wat is hiervan de oorzaak? Kan het tij gekeerd? Vaak onbekend. Wij willen dit fenomeen registreren in een ultieme poging tot behoud. Een actie die naar onze mening niet zonder hoop is.

In de Binnenkijker kijken we binnen in het interieur van een stolp. Deze verschillen nog meer van elkaar dan de buitenkanten. Deze keer nemen we in een Westfries dorp een kijkje in een monumentale stolpboerderij waar de agrarische bedrijvigheid is gestopt. Een heerlijke speurtocht naar opkamers en lange regels.

De najaarswind rukt aan de kale takken van de bomen in de verder lege polder. De velden zijn ondanks het jaargetij nog flink groen. Nat ook. Woeste wolken jagen laag over soepel meebuigende rietkragen en stormvaste, piramidale stolpdaken. In de kern van het lintdorp zorgen boomgaarden, leilinden en elkaar opvolgende gevels voor een zekere luwte. Een mager zonnetje breekt door en krypt de sfeer onmiddellijk op. De oude, bakstenen kerk glimt in een baaiert van licht. Er schuin tegenover dient zich een knots van een stolpboerderij aan, kennelijk bedoeld als aardse tegenhanger.

Topgevel, erker en voornaam balkon

De stolp in kwestie is categorie agrarisch erfgoed van de bovenste plank. Het front en het rietgedekte puntdak torenen hoog boven de dorpsweg uit. De 17 meter hoge stolp staat om deze indruk te benadrukken op een verhoogd erf. De hele voorgevel toont boerensjiek en dateert met 1880 dan ook uit een economisch zeer voorspoedig tijdvak in de landbouw. De evenwichtig uitgebouwde erker draagt op voorname wijze een balkon. De fors bemeten, gemetselde topgevel lijnt weer met de gevel en draagt een kroon van sierlijk lofwerk. Aan de binnenkant van de topgevel is van oorsprong een kamer met maar liefst vier bedsteden. Een niet algemeen voorkomend woongebruik van een eerste etage in een stolpboerderij Binnen leidt zelfs een vaste trap naar boven. Een groot gezin zou hiervan de reden kunnen zijn. In de herenboerderij De Eenhoorn in de Beemster ook een dergelijke woonetage bekend. Dit is woonruimte die op pachtboerderijen beschikbaar moest zijn als zomerverblijf van de eigenaar, die meestal in de stad woonde. Bijzonder. En hier ook nog steeds gewoon in gebruik. "Goeiemorgen!"

Van Bakkers, Schapers en Dekkers

Cornelis Bakker (Den Haag en daarvoor Alkmaar, zonder beroep) heeft de stolpboerderij in de 19^e eeuw als belegging gekocht en moet deze wegens schulden van de hand doen. De familie Schaper wordt de nieuwe eigenaar en zet er een bloeiend melkveebedrijf op. De veestapel groeit en dat kan,

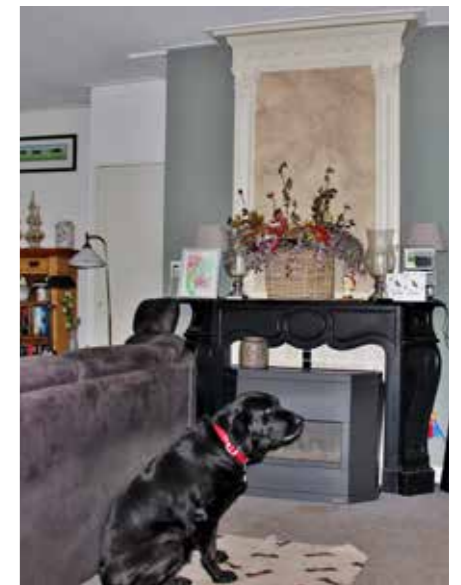

want de stolp heeft een grote grondmaat (16 x 16 m) en beschikt over een lange regel met staart. In de loop van de vorige eeuw komt de familie Dekker op het koeientoneel en maakt van deze grote stolp een koeienparadijs. Op het toppunt staat er 59 stuks melkvee. "Goeiedag!" Jaap en Trea Dekker praten liefdevol honderduit over een werkzaam boerenbestaan. Hoe opa en oma Dekker direct naast de koeien sliepen. "Er zat alleen maar een houten wand tussen, de oude boer en boerin waren zo dichtbij als mogelijk om ook 's nachts direct beschikbaar te zijn voor de dieren". In de gezellige en ruime tot woonkeuken verbouwde kop van de lange regel wijst Trea exact de plek van deze bedstee aan en waar de koeien stonden. Inderdaad deur aan drempel. Stapels foto's passeren de revue om hun enthousiaste verhalen te illustreren. En passant passeert een rijk leven van hard werken en aanpassingen aan de stolp om gelijke tred te houden met modern comfort, licht en ruimte. Zoals in het boerenbedrijf gebruikelijk doen de Dekkers heel veel zelf. Trots wijzen ze op de details van hergebruikte bouwmaterialen, zoals deurkozijnen en bedsteedeuren.

Topgevel

De vaste trap naar de eerste etage achter de topgevel hoort daarbij. De vier bedsteden zijn verdwenen, maar de deur naar de droogzolder is nog aanwezig. Beneden is de woonkamer met erker (vorstelijk uitzicht), groot en in lichte kleuren gehouden. De schoorsteenmantel is nog origineel. De huidige groene kamer is de voormalige opkamer die nu niet meer als zodanig in gebruik is. Geenszins, maar het houten plafond met getimmerd rozet is als eerbetoont gebleven. In de in onbruik zijnde bedstee houdt een zogenaamde schuilkast spannende herinneringen levend aan de oorlogstijd in 1940-45. Onderduiken is plots tastbaar. Terug tussen de 10 meter hoge vierkantstijlen die wel 8 meter uit elkaar staan, is de trotse stolp weer die vertrouwde boerenkathedraal. Wat een prachtig grenenhout, wat een overweldigende constructie en wat een hoogte. Ooit lag deze reuzenberg tot de nok tjokvol met wintervoorraad hooi, naar binnen gebracht door de darsdeuren, hier opmerkelijk in de zijgevel. Jaap en Trea zijn in 2009 gestopt en de koeien zijn allemaal de darsdeuren uit. De nieuwe toekomst voor twee hardwerkende en hartelijke mensen gaat over het oude stalpad met verweerde blauwbakken. "Koeiedag?". Het zit erop.

WM

OOK VIERKANT ACHTER DE STOLP?

STEEK DAN UW ENERGIE SAMEN MET ONS IN HET BEHOUD VAN DE STOLP

De Boerderijstichting Noord-Holland Vrienden van de stolp staat de komende jaren voor een groeiend aantal uitdagingen. Zoals meer samenwerking met andere erfgoedorganisaties. Zie de actie Red de Stolp en de Handreiking voor gemeenten. Andere plannen op dit terrein zijn gemaakt of in ontwikkeling. Voor het realiseren daarvan kunnen we niet zonder uw hulp. Om meer dan één reden bovendien. De toenemende activiteiten is daar een van, terwijl we ons tevens oriënteren op het versterken van ons draagvlak. De bestuursamenstelling houdt daarmee echter geen gelijke tred, vanwege zittings-termijnen en toenemende tijdsbesteding.

Taken en werkzaamheden

Op dit moment werkt de stichting aan een soepele overgang van het bestuur in 2018. Herschikking van taken en praktische werkzaam-

heden zijn daaraan inherent. Onder andere op het gebied van communicatie en marketing, financiën, organisatie van excursies en presentaties, overheidscontacten, advisering en herbestemming is op korte en middellange termijn behoefte aan versterking. Ook om de continuïteit van ons belangrijke werk in de (nabije) toekomst te kunnen waarborgen en uitbreiden. Het is, verzekeren wij u, een zinvolle en prikkelende tijdsbesteding.

Het bestuur roept daarom vrienden en vriendinnen op hun belangstelling voor deelname aan bestuurswerk en/of werkgroepen aan te geven bij het secretariaat (zie colofon). Graag met opgave van uw expertise of aandachtsgebied en uw contactgegevens. Het bestuur neemt dan in januari contact met u op voor een nadere kennismaking. De stolp zoekt daadkracht, deskundigheid en doorzettingsvermogen. Ook in 2018. ■

BOEREN IN WORMER

Hoe de boer uit Wormer verdween: de titel van het boek dat in september j.l. uitkwam. Wormer: een lang lint in het veenweidegebied in de Zaanstreek. Van de Zaan tot aan Jisp een boerendorp waar de Zaanse industrie gestaag infiltreerde. Anno nu is er nog maar één veehouder over van de 40 vanaf het jaar 1900. Iedereen kent de beroemde gevelwand aan de Zaan met pakhuiskastelen uit de 19e eeuw. Maar de boerenepos van het gemoder met pramen in het labyrint van weidesloten is veel minder bekend.

29 (herbestemde) stolpen staan er nu nog als getuigen, in Wormer en het aanpalende, landelijke Enge Wormer. Vele met houten

gevels, want we zijn in de Zaanstreek. Ook onvolledige stolpen -een stolp met een hap er uit-, kenmerkend voor de streek. Het boek is een uitgave van het Historisch Genootschap Wormer, te bestellen via het redactieadres Lindenboom 22, 1531PM Wormer, www.genootschapwormer.nl ISBN 978-90-827554-0-4. ■

OVER TE NEMEN

Nieuwe kabels voor vijzelberg, 15 meter lang. Te bevragen: Heereweg 202, Schoorl, 06-245 663 37 / 06-233 586 86. ■

WEBSITE EN BEELDBANK

Recent is een grootschalige update van onze Boerderijen Beeldbank uitgevoerd. Waarbij de gegevens zijn gecontroleerd en waar nodig aangevuld en het beeldmateriaal met nieuwgemaakte foto's is ververs. Bij elke stolp is Google Streetview toegevoegd waarmee de nabije omgeving ook duidelijk in beeld komt. Bovendien wordt momenteel een toe te voegen kaart ontworpen waarop is te zien waar de 5.500 in de Beeldbank opgenomen stolpen (cq stolpvormige schuren en kapbergen) zich in Noord-Holland bevinden. Ook gesloopte stolpen vanaf het jaar 2000 staan er op aangegeven. De kaart zal nog met andere bruikbare gegevens worden aangevuld en over enkele maanden actief zijn.

De Beeldbank levert hiermee een belangrijke bijdrage aan de verbreiding en vergroting van veelzijdige kennis over stolpen. Voor een breed publiek, voor makelaars, historici, ondernemers, erfgoedinstellingen, provincie en gemeenten.

Website met Facebook

De regelmatig geactualiseerde website levert actueel nieuws, informatie over adviezen, presentaties en publicaties, een overzicht van bedreigde stolpen, een archief met register van de verschenen

nieuwsbrieven (en Binnenkijkers) en de Beeldbank. Onder de naam 'Vrienden van de Stolp' zijn we ook vertegenwoordigd op Facebook. Like en volg! Met actualiteiten en elke week 'het woord van de week' om zo welhaast encyclopedische kennis over de stolp te vergaren. ■

KIEK 42

De vorige Kiek werd door één reactie tot helderheid gebracht. "Bij Kiek 42 zag ik meteen dat het om het molenhuis van Den Oever gaat"...laat Jaap Lont van Wieringen ons weten. "Dit molenhuis, dat ook als boerderij werd gebruikt, stond aan de Hofstraat 55 en tegenwoordig staat daar een woon/winkelpand dat alleen als woning in gebruik is". Het molenhuis is beschreven in het boek 'Verdwenen boerderijen van Wieringen', een uitgave uit 2006 van de Historische Vereniging Wieringen. De in 2016 overleden Kees Klein is er geboren, bekend organist en inspirator van de activiteiten in de Michaelskerk van Oosterland en de provinciale orgeltochten. Jaap Lont: "toevallig las ik dat boek nog eens door, iets wat ik niet te vaak moet doen want ik word er best verdrietig van".

KIEK 43

Dit is een kiek naar ons stolpenhart. Houten wanden, puntdak boordevol dakpannen en een kapberg en een schuur met houten topgevel inclusief afhuiving bovendien. Alles op een keurig boeren erf verzameld. Wat een weelde aan Noord-Hollands erfgoed op een enkele foto.

Houten weeg van brede delen

Als eerste vallen de beide houten wanden op. Twee keer een houten weeg opgebouwd in superbrede delen. Kom daar nu nog maar eens om. Even tellen. In de zijgevel acht en in de voorgevel, want die is een plank hoger, 9 delen. Tip top in de verf ook, net als de rest van de kozijnen, deuren, bakgoten en gootklossen. Onder de lichte houten wanden een smalle, donkere smetrand, een smalle border ervoor. De ramen in de voorgevel ritmisch geplaatst, twee om twee evenwichtig verdeeld. Vier zesruiters en een vierruiter (de meest linkse). Een deur is niet waarneembaar. Die zit wel prominent in de zijgevel. Boven een stoep (vermoedelijk van hardsteen) een bijna klassieke voordeur. Strak in

drie lengtepanelen verdeeld met een gelijke driedeling in de vierkante raampjes aan de bovenkant van de deur. Daar weer boven een blank bovenlicht. Van maaiveld tot bakgoot een bijna streng ogende toegang. Een toevoeging van grote klasse in deze eveneens strakke stolpboerderij. Een kleine, ovale brievenbus onderaan. Zelfs een kleine postbode moet hier bukken. Een buiginkje voor zoveel boerenpracht. Naast de deur een klassieke zesruiter die voor een derde omhoog kan worden geschoven. Ten minste als het zomer is. Nu gaat hier de zijgevel over in een traditionele stalwand van baksteen met hier als tegenstelling juist een hoge, witte smetrand. Bij deze stolp geen enkele twijfel over wat voor is en wat achter. De stalmuur telt vier stalramen. Hier is dus plaats voor acht koeien.

Dakpannen op stolp en kapberg

De dakvlakken van de stolpboerderij en de kapberg liggen tjokvol met dakpannen. Bijna een keramische zee. Ze liggen ook allemaal zo keurig en recht en beide objecten passen bij elkaar als melk bij een koe, als een kapberg bij een stolp. Een rijzige, vierkante schoorsteen. Een korte nok. Een vierkant met zeker een ruim overstek, misschien twee. Een nagenoeg perfecte combinatie deze twee en daar komt dat schuurtje met houten topgevel en een kleine afhuiving nog eens bij. De kapberg rijst als een vriendelijke reus op achter de stolp en lijkt omsloten met golfplaten, maar echt goed te zien is dat niet. Het erf is al net zo schijnbaar oppervlakkig in orde als de rest. Het is een totaalplaatje. Een boeren erf van hoofdzakelijk gras met enkele goed onderhouden erfbomen en zorgvuldig aangebrachte jonge aanplant die samen de stolp beschutten tegen de wind en schaduw geven bij felle zon. Het is najaar de bomen zijn kaal. Die ene bloeiende struik is bijna een dissonant. Bij de aanzet dat op een bruggetje lijkt, staan naast een stapel zware en gepunte houten palen zes melkbussen glimmend in het gelid. Laat de melkrijder maar komen. En u? U stuurt het nader bekende nieuws over deze stolp onverwijld naar het secretariaat. ■

VARKENSGRAS

In de Binnenkijker van de vorige keer (Oosterklief, Wieringen) bleef de Varkensgrasweg halverwege steken. Zo ook de Varkensgrasdwarsweg. De volledige namen moeten hersteld al is het alleen al vanwege de dichtelijke sfeer ervan. De namen hebben rechtstreeks te maken met een plant, die velen tot de onkruiden zullen rekenen. Onbetekend misschien, maar varkensgras is in werkelijkheid een wonderschoon lid van de

familie van de duizendknopen. Heeft met gras dus niets van doen, is juist familie van zuring en perzikkruid. Varkensgras (Polygonum aviculare) is een onaanzienlijk plantje dat laag bij de grond blijft met liggende of opstaande stengels die min of meer een rozet vormen. Deze stengels zijn tot aan de top bebladerd met blaadjes van maximaal 2 cm lang. In de bladoksels piepleine rode bloempjes, mei tot oktober. ■

SCHILDERSBEDRIJF

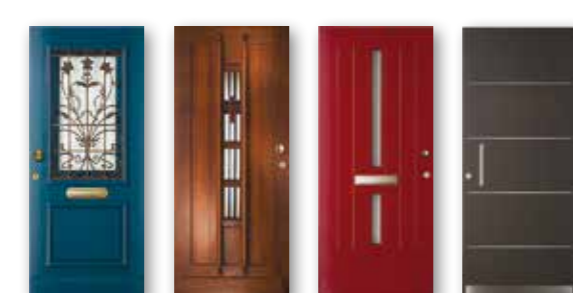

Jos Bes

TUITJENHORN
TEL : 06-53694232 / 0226-393615
WWW.SCHILDERSBEDRIJF-JOSBES.NL

PER 19 DECEMBER VERHUZEN WIJ NAAR ONZE NIEUWE VESTIGING IN GROOTEBROEK

DÉ DEURENSPECIALIST IN UW REGIO!

MEER INSPIRATIE NODIG? KOM LANGS IN ONZE NIEUWE SHOWROOM OF BEZOEK ONZE WEBSITE DELANGEDEUREN.NL

de lange
deuren kozijnen kasten

Nijverheidsweg 11
1613 DZ Grootebroek
www.delangedeuren.nl

Contact
T. 0228 51 12 69
info@delangedeuren.nl

Openingstijden
Ma en zo Gesloten
Di- za 10.00 - 17.00

ARCHITECTENBUREAU

LEIN

restauratie
transformatie
nieuwbouw
verbouw

Zaanweg 59, Wormerveer
075-6287686, www.kleinbv.nl

ook uw stolpboerderij kan energie-neutraal!

AARDWARMTE:
Comfort in
4 seizoenen

www.warmtebelang.nl

stolpenbouw

klaar voor de toekomst

NIEUWBOUW

VERBOUW

RENOVATIE

☎ 06 5125 4855
✉ info@stolpenbouw.com

STOLPEN IN HET NIEUWS

UIT HET NOORDHOLLANDS DAGBLAD, VERZAMELD DOOR ED DEKKER, JOURNALIST.

In een weiland maakt een meestertimmerman de balken voor het houten vierkant van een nieuwe stolp op maat. Alle onderdelen zijn daarna over het water vervoerd naar hun bestemming in **Zaandam**. Het geraamte is daar in een paar dagen tijd opgebouwd. Op deze locatie stond een vervallen stadsboerderij.

De laatste grote verbouwing? "Het intimmeren van bedstedes in 1885", zegt de eigenaar van Welgelegen te **Wognum**. Het interieur van de stolp uit 1879 is verbluffend authentiek. Op bezoek viel het Westfries Genootschap vooral de meubels en de beschildering van het interieur op.

Nieuw leven voor een stolp uit 1860 in **Den Burg**. De kersverse eigenares wil er behalve haar huidige bedrijf De Noordkroon een schapenscheerschool en een infopunt over de Texelse wolhistorie vestigen. Met haar ambachtelijk schapenwolbedrijf ontwikkelt zij schapenwolcrèmes en Texelse breiwool.

Pimpernel Bloemen & Meer in **Nieuwe Niedorp** begon 25 jaar geleden op een plek van bescheiden omvang. Al snel volgde verhuizing naar een stolp. De zaak kon zich in de boerderij creatief ontwikkelen. De tweede generatie heeft zich aangediend. „Ons geheim? Altijd een stap extra doen.”

De Westerhout in **Blokker** is een nieuwe kleinschalige particuliere woonvoorziening voor tien jonge volwassenen met een

verstandelijke beperking. Het complex bestaat uit een oude stolp met daarachter nieuwe appartementen. De stolp biedt volop plek aan gemeenschappelijke ruimtes, zoals een keuken.

Ze zochten mooi, bijzonder en vrijstaand. De bewoners kwamen uit bij een stolp uit 1936 in **Tuitjenhorn**. De boerderij werd compleet gestript. Alleen de pannen, de muren en het vierkant bleven op z'n plaats. Ook de indeling is volledig veranderd. Alleen de woonkamer bleef op dezelfde plek.

De herbouw van een gemeentelijk monument in **Landsmeer** is in volle gang. Van de bouwval bleef alleen het vierkant uit 1870 overeind. Veel materialen worden hergebruikt. Met oude vloerbalken als latei boven de ramen. Een steenfabriek bakte exacte kopieën van de oorspronkelijke baksteen.

Een kleine stolp met een grootse naam. 'Finus Coronat Opus' heet een hoeve in **Castricum**. De aanduiding betekent 'het einde bekroont het werk'. Als getuigenis van een leven vol zwaar en hard werken. Destijds heel normaal voor iemand met een klein boerenbedrijf als dit.

Landgoed Schagerwaard in **Dirkshorn** zal bestaan uit een zorgboerderij en paardenfokkerij met dagbesteding voor maximaal 24 mensen, zo is het plan. Centraal onderdeel van het nieuwe project is een bestaande

stolp. Er wordt ook een boomgaard aangelegd, om zelf appelmoes te maken.

Hoe een stolp in **Wieringerwaard** in zo'n 35 jaar tijd verarmde tot een bouwval. Bij een weerzien sprongen bij een zoon van de vorige eigenaar de tranen in de ogen. In 1980 goede staat verkocht, nu om verdrietig van te worden. Zo is het dak -ongeveer veertig jaar geleden vernieuwd - ingestort.

STOLPENCURIOSA

In deze rubriek komen curieuze stolpen in beeld. Vrienden van de Stolp: wereldwijd kom je ze tegen. Zoals op de markt in Nairobi. Waar deze marktvrouw zich *Vierkant achter de stolp* verklaart.

COLOFON

Nieuwsbrief nr. 91 van de Boerderijstichting Noord-Holland 'Vrienden van de stolp', december 2017

Secretariaat: Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen, telefoon 072 581 68 88 (ma t/m vr 10 - 12.30 uur), e-mail: info@boerderijstichting.nl, beeldbank@boerderijstichting.nl website: www.boerderijstichting.nl

IBAN: NL69ING0000338181 t.g.v. Boerderijstichting Noord-Holland, Bergen

Redactie: Mart Groentjes en Willem Messchaert

Fotografie: Mart Groentjes, tenzij anders vermeld

Grafische verzorging en advertenties: Carla Buijsman le bureau, Hoorn (0229 317 027)

Druk: Meco Offset, Zwaag

Oplage: 1.950 exemplaren

Het bestuur:

Evert Vermeer (voorzitter)
Larixplantsoen 15, 1702 XG Heerhugowaard

Mart Groentjes (secretaris)
Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen

Evert Barendrecht (penningmeester)
Jan Greshoffstraat 20, 1822 JC Alkmaar

Willem Messchaert, Kolhorn
Melanie Balledux, Warmenhuizen

Joop van Diepen, Oosterblokker
Sander Douma, Schermerhorn

Wilma Eelman, Den Burg
Maarten Koning, De Goorn

Henk de Visser, Oudorp
Anneke Zandt, Twisk

Peter van Zutphen, Anna Paulowna
Irma Stroet, Hoogwoud

Piet Tamis, Oudorp

Advisering

Het is voor leden mogelijk adviezen m.b.t. constructief-technische cq esthetische aspecten en onderwerpen over boerenerven 'op locatie' te verstrekken.

Voor een dergelijk advies wordt een bijdrage van € 125,- (all-in) in rekening gebracht.

Verzoeken om advies te richten aan het secretariaat: Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen e: info@boerderijstichting.nl, Zie ook onze website: www.boerderijstichting.nl

De Nieuwsbrief verschijnt 4 maal per jaar.

ISSN 1566-8843

ANBI - De Boerderijstichting Noord-Holland is aangemerkt als ANBI. Zie onze website.

Te weten

- Lidmaatschap van de Vrienden van de stolp is € 17,50 per jaar (meer mag).
- Geef tijdig eventuele adreswijziging door.

SCHILDERSBEDRIJF
VAN BENSCHOP

DE VERFFRAAIER!

Zegt wat hij doet,
doet wat hij zegt.

Werkt ook met verven op natuurlijke basis.

T 06 - 22 799 263 - info@vanbenschop.nl
Wognum - www.deverffraaiier.nl
f facebook.com/schildersbedrijfvanbenschop.nl

Akerbouw bv
BURGER EN UTILITEITSBOUW

**BOUW
GARANT**

Heeft u bouwplannen?

*Uw onderhouds- en restauratiepartner in
Noord-Holland*

Akerbouw B.V. Geesterweg 6, 1911 NB Uitgeest
T: 0251-315817 info@akerbouw.nl www.akerbouw.nl

**Denkt u aan verkoop van uw stolpboerderij?
Bel ons voor een vrijblijvend gesprek!**

AgriTeam Noord- Holland · (072) 503 97 97 · noordholland@agriteam.nl